

Найкраща інвестиція – у генетику

Так вважає керуючий проектом СТОВ «Писарівка» в Ямпільському районі на Вінничині Андрій Авксентійович Попов. Це ще одне господарство, яке ми відвідали в рамках співпраці з Проектом розвитку молочного сектора у Вінницькій області Міжнародної фінансової корпорації. Досвід цього господарства і результати, яких тут досягли, заслуговують на особливу увагу. Про якість молока свідчить уже той факт, що сільгоспдприємство реалізовує його відомому молокопереробнику, підприємству Люстдорф, для переробки у високоякісні молочні продукти.

... Село Писарівка – надзвичайно мальовниче. Розташоване воно на невисоких пагорбах поблизу кордону з Молдовою, про що нам відразу ж по приїзді туди «нагадав» молдавський оператор мобільного зв'язку. Ферму ми зауважили ще здалеку: як і в більшості наших сіл, вона розташована на околиці. На перший погляд нічим не здивувала. На обрії виднілись звичайні «колгоспні» корівники періоду «розвинутого соціалізму», тільки не такі обшарпані, які часто доводиться бачити, мандруючи будь-якою частиною України.

Корови привітали несподіваних гостей дружнім «Му-уу!» й уже своїм зовнішнім виглядом розвіяли наші перші враження. Більшість із них була на вигульних майданчиках біля корівників: красиві, безрогі, великі, з блискучою шерстю і з жовтими «серечками» у вухах – знаках ідентифікації. Так і виказують своїм виглядом, що життям задоволені.

«Ще у 2002 році у нас була розроблена п'ятирічна селекційна програма, за якою ми поліпшували поголів'я стада, – розповідає Андрій Авксентійович. – Наше підприємство зареєстроване як племрепродуктор по українській чорно-рябій та українській червоно-рябій породах. Це відкриті породи, які передбачають поліпшення шляхом вливання голштинської крові. Використовуємо для запліднення сто процентних голштинів провідних канадських та американських компаній. Їх молочна потенція дуже велика».

Відразу ж зауважу, що на цій фермі ми не побачили жодного бика – не тримають. Усе необхідне для запліднення корови привозять з-за океану в замороженому вигляді у пробірках. Нічого не вдієш – сучасні технології... І ось нам показують уже результати цих технологій: групу корів-первісток, для яких виділили окреме приміщення. Виявляється, якщо такі молоді корови стоять окремо, то дають більше молока. «Це практика

довела. – каже Андрій Попов. – Якщо первістки стоять між старшими коровами, то між ними є конкуренція, вони тиснуть на молодших, бо там уже вбудована певна ієрархія. Молода тварина в таких умовах повністю не розкривається. Ось ці корови після першого отелу дають в середньому по 26 літрів молока на день. Є й такі, що по 30 літрів, а рекордсменкою групи виявилася біла красуня Сніжинка, яка дає 40 літрів молока. Найвищий її результат – 42 літри. Вона тут, можна сказати, найпривілейованіша...

Із 466 дійних корів, яких нам показали, немає жодної привезеної з-за кордону. Вони усі народилися тут завдяки новим технологіям, отже, місцеві, писарівські. А ще п'ятнадцять років тому корови на цій фермі давали по 6-8 літрів молока на день. Дев'ять літрів – це уже був колгоспний рекорд. Та сама ферма, корми, які ростуть на тій самій землі. І навіть ті самі люди, які доглядають цих тварин. А всього в госпо-

Андрій Авксентійович Попов, керівник проекту СТОВ «Писарівка»

дарстві разом з молодняком налічується майже тисяча голів.

«Не треба починати будівництво чи реконструкцію ферми відразу з доїльного залу, вважає наш «Гід». – Спочатку слід подбати про тварин, щоб вони були високотехнологічними. Я бачив господарство, де поставили доїльний зал, який не підходив для тих корів, що утримувалися у даному господарстві. Вони низенькі ростом. І власник, побачивши це, зачухав потилицю... Доїльний зал – це великі інвестиції і в обладнання, і в приміщення, яке слід збудувати або серйозно реконструювати старе. Звичайно, ми усі згодом перейдемо до безприв'язної технології та доїльних залів, але не треба ставити воза поперед коня. Це моя особиста думка».

Тим часом на фермі розпочинається доїння. На цю процедуру корови заходять у приміщення, їх прив'язують і доять в молокопровід. Як виявилось, в звичайний «радянський» молокопровід, який замінено лише на окремих ділянках. До нього придбано сучасні енергозберігаючі вакуумні насоси і хороші доїльні апарати. Наразі, як нам пояснили, це усі інвестиції в доїльну техніку. Звичайно, стоять сучасні «безшні» охолоджувачі молока, про які подбало підприємство-заготівельник.

Доярки суворо дотримуються усіх вимог гігієни: обов'язкове миття вимені, початкове здоювання, консервація вимені після доїння. «Наші партнери регулярно роблять аналіз молока, – продовжує свою розповідь Андрій Попов, – і ми бачимо, що бактеріальне обсіменіння у ньому – до 100 тисяч, а кількість соматичних

клітин – до ста п'ятидесяти тисяч. Це дуже хороший показник».

З розмови з головним ветлікарем Михайлом Івановичем Андріцовим ми зрозуміли, що тут не заощаджують на профілактиці захворювань тварин. Вони мають доволі серйозний санітарний догляд постійно, а особливо – під час отелення. Коровам тут час від часу роблять аналіз крові і дивляться, чого їм бракує. Тоді виписують вітаміни: кому що – підбір по виробничій групі. Як і раціон. Ну, не зовсім так, як у ресторані. Тут тварини користуються «шведським столом»: їдять стільки, скільки визначено підібраним для окремих виробничих груп раціоном. Індивідуальність раціону полягає в груповому підборі: іде корова у запуск – один раціон, щойно отелилася – інший. Для молодняка – окремі раціони, за віковими групами. «Щоб забезпечити якісну годівлю тварин, довелося придбати хороший кор-

мозмішувач, – розповідає керуючий. – Так, це велика інвестиція, але вона себе виправдовує». І показує нам як готуються корми і як робляться запаси на зиму. Для цього реконструювали старі «колгоспні» ями: трохи розширили, стіни обклали каменем, а вже наступного літа зацементують дно. Тоді вдасться повністю уникнути попадання землі в корми, а, отже, і до шлунків тварин.

Основні приміщення ферми реконструюють своїми силами: цементують, підмуровують, а професійних будівельників запрошують на складніші роботи. Нам показали приміщення, де колись утримували биків, а тепер його реконструювали «під молодняка». Розділили на кілька окремих зон, де телички утримуватимуться за віковими групами. Кожна така зона має окремий вихід на вулицю – щось на зразок груп у дитячому садочку. Якщо у цій частині приміщення утримуються телички тримісячного віку, то вони також разом гуляють. Підрастають – переводяться в старшу вікову групу. Так, запевняють на фермі, краще слідкувати за правильним ростом тварин. Крайня частина цього приміщення відведена теличкам парувального віку – п'ятнадцятимісячним. Звідти майбутніх «мам» переселяють уже в інше, «доросле» приміщення. Переведення в наступну групу здійснюється після підтвердження тільності.

Про теляток тут дбають особливо. Коли ми проходили територією ферми, то зауважили біля одного з приміщень невеличкі дерев'яні хатинки – щось на зразок собачих будок, лише більші за розміром. Виявилось, що це такі будиночки для теляток – ясельки, в яких вони перебувають з

Віталій Олексійович Віт, Генеральний директор СТОВ «Писарівка»

ранньої весни до глибокої осені. Кожен з них має ще й свою «прибудинкову територію», де телятко перебуває на свіжому повітрі. Тут воно має своє відерко з кормом і свіжою водичкою. Скільки хоче їсть, спить, відпочиває. Живе у такому «будиночку» два місяці – поки його поять молоком, і ще десять днів після цього: щоб звикло нормально харчуватися. А тоді переходить у «старшу вікову групу» – від трьох до шести місяців. І так – по колу.

Телячі мордочки справді веселі. Видно, що вони своїм життям задоволені й не переймаються тим, що їхні фізичні татусі перебувають далеко за кордоном, що вони з ними не спілку-

ються. Що ж? Сучасні технології, поступ у тваринництві, уже призвели до того, що телятка не лише живуть без батьків, але й без них з'являються на світ. Ситуація, як у хорошій, уже дещо старій, польській кінокомедії «Нові амазонки». Приблизно так там виховувались дівчатка і народжувались вони в інкубаторах, навіть не підозрюючи, що в принципі може існувати татусь...

Але, якщо відійти від гумору і серйозно проаналізувати ситуацію, то приклад господарювання у Писарівці показує, як сьогодні за мінімальних інвестицій можна відродити мо-

лочнотоварне скотарство і мати хороші результати. «Головне – продуктивна тварина, – резюмує Андрій Авксентійович. – Ми в принципі можемо отримати таку тварину, яку хочемо. Уже й дещо перебираємо. Якщо телятко хоч трохи відстає в рості, то собі його не залишаємо. Знаходяться покупці, які охоче беруть таких тварин і завдяки хорошему догляду також потім мають добрий результат. Отже, найбільші інвестиції – у генетику, мінімальні – у техніку та приміщення. У корівниках ми лише замінили традиційні жолоби на кормові столи, бо так легше роздавати корми, прибирати, вони не окиснюються».

Писарівські корівники доволі старі, найновіші – з 80-х років минулого століття, а є й такі, що вже по шістдесят років стоять. І ще, запевняють тут, варто інвестувати у персонал, його навчання. «У нас вже сформувалась хороша команда спеціалістів. Усі вони навчалися у майстер-класах на базі «Агросоюзу», час від часу відвідують різні семінари, конференції, їздять на інші підприємства і переймають передовий досвід, – розповідає Андрій Попов. – Але усе – в міру потреби. Бачимо, яких знань нам бракує, і намагаємося їх поповнювати». Мені особливо хотілося б відмітити ту роль, яку відіграє у розвитку господарства Генеральний директор СТОВ «Писарівка» Віталій Олексійович Віт. Він є дуже досвідченим керівником, який, власне і сформував професійну та відповідальну команду. Його щоденна праця у великій мірі визначає ті успіхи, про які ми зараз можемо говорити».

З розмов з доярками, іншими працівниками ферми зрозуміла, що люди роботою задоволені, отримують доволі пристойну платню, яка зростає пропорційно досягнутим результатам. Працівники ферми розуміють те, що роблять, мають чітко поставлені завдання.

Разом із сезонними робітниками це підприємство забезпечує роботою 300 жителів Писарівки. А ще – підтримує сільський дитячий садочок і школу. Тому-то село й не справило гнітючого враження вимираючого. Доярки, з якими я розмовляла, мають по 37, 39, 25 років. Справді молоді. Й у Писарівці чути веселі дитячі голоси.

Надія Пастернак

